

УДК 811.111'373'42

ЕКСПЛІКАЦІЯ КАТЕГОРІЇ ІНФОРМАТИВНОСТІ В ОБ'ЄКТАХ ПІСЕННО-ДРАМАТИЧНОГО ДИСКУРСУ

О.Ю. Беляєва (Харків)

Стаття присвячена вивченню категорії інформативності в пісенно-драматичному дискурсі за допомогою опису об'єктів подій, процесів та ситуацій, що є вираженими іменниками, на матеріалі драматичних пісень сучасних британських поп-груп. Визначається склад учасників сучасного британського пісенно-драматичного дискурсу. Аналізуються предмети, особи та явища, що відносяться до об'єкту подій, процесів та ситуацій художнього простору персонажів у пісенно-драматичній ситуації. Робиться висновок про те, що лексичне різноманіття об'єктів подій та ситуацій презентовано здебільшого тематичними групами з центральними концептами ЖИТТЯ, МУЗИКА та ЛЮБОВ. Намічено перспективи вивчення засобів позначення категорії інформативності, що є вираженими займенниками.

Ключові слова: драматична пісня, категорія інформативності, об'єкт пісенно-драматичної ситуації, учасник подій та ситуацій.

Беляєва О.Ю. Экспликация категории информативности в объектах песенно-драматического дискурса. Статья посвящена изучению категории информативности в песенно-драматическом дискурсе с помощью описания объектов событий, процессов и ситуаций, выраженных существительными, на материале драматических песен современных британских поп-групп. Определяется состав участников современного британского песенно-драматического дискурса. Анализируются предметы, лица и явления, относящиеся к объекту событий, процессов и ситуаций художественного пространства персонажей в песенно-драматической ситуации. Делается вывод о том, что названия объектов событий и ситуаций представлены в основном тематическими группами с центральными концептами ЖИЗНЬ, МУЗЫКА и ЛЮБОВЬ. Намечаются перспективы изучения средств обозначения категории информативности, выраженных местоимениями.

Ключевые слова: драматическая песня, категория информативности, объект песенно-драматической ситуации, участник событий и ситуаций.

Bieliayeva O.Yu. Explication of Category of Information Value in Objects of Song and Dramatic Discourse. The paper deals with study of information value in song and dramatic discourse through the objects in events, processes and situations expressed by nouns in the corpus of dramatical songs of modern British pop-groups. A cast of participants of modern British song and dramatic discourse is determined. Objects, persons and phenomena belonging to the object of events, processes and situations of fictional space of personages in song and dramatic situation are analyzed. The conclusion is made that names of objects of events and situations are mainly presented by the thematic groups with the basic concepts LIFE, MUSIC and LOVE. Perspectives of the study concerning means of denoting the category of information value expressed by pronouns are outlined.

Key words: category of information value, dramatic song, object of song and dramatic situation, participant of events and situations.

Актуальність роботи зумовлюється значущістю пісенно-драматичного дискурсу (далі – ПДД) у комунікативному лінгвокультурному просторі. Об'єктом дослідження є категорія інформативності ПДД, який об'єднує текст драматичних пісень і музику як вербальний і невербальний компоненти, а предметом – лексичні засоби вираження об'єктів подій, процесів та ситуацій у пісенно-драматичному дискурсі. Матеріалом

послугували драматичні тексти пісень популярних сучасних британських груп *The Rubettes, ABC, Sive, Lucky Soul, Hurts, London Grammar, Years and Years*. Ціль роботи – аналіз категорії інформативності при описі різних об'єктів подій та ситуацій за допомогою іменників у сучасному британському пісенно-драматичному дискурсі.

В.О. Самохіна розглядає дискурс в рамках функціонально-комунікативної стилістики тексту, для

якої притаманне вивчення функціонування тексту в процесі мовленнєвого спілкування, функціонування мови в різних ситуаціях комунікації з урахуванням екстралінгвістичних факторів, в умовах реальної комунікації (див.: [5; 8; 15; 17]). В рамках цього напрямку визначаємо ПДД як функціонування вербально-музичного тексту в ситуації сценічно-мовленнєвого спілкування між автором, виконавцем та слухачем. Діалог вважаємо основною умовою створення драматургії в ПДД, де важливим є діалогічне мовленнєве самовираження автора та виконавця; відповідна емоційна реакція слухача на драматичне мовлення виконавця; інтерпретація автором реакції слухача.

Діалогізм пісенно-драматичного дискурсу вписується в теорію діалогізму М.М. Бахтіна, яка відображена в його праці «Автор і герой» [2]. За М.М. Бахтіним, драматизм світовідчуження персонажів проявляється в прихованій конфліктності їх буття [там само, с. 17]. Конфліктність буття в пісенно-драматичному дискурсі досліджуваних сучасних британських поп-груп полягає в тому, що центральними персонажами їх композицій зазвичай виступають персонажі *Vin* та *Вона*. Історії побудовані так, що їм увесь час щось заважає бути разом. Виконавець відіграє сценічну роль того самого героя (*Його*), описуючи свої душевні хвилювання, страждання і біль, спрямованих *до Неї*.

Пісенно-драматична інформема як основна одиниця ПДД відноситься до категорії інформативності, так як через конотативне значення та контекст вона актуалізує інформацію в пісенно-драматичному тексті (далі – ПДТ). Ю.Д. Апресян стверджує, що на основі конотацій «слово регулярно метафоризується, включається до порівняння, приймає участь в словотворенні» [1, с. 67–68] (також див.: [6, с. 92-102]). Конотація представлена у низці праць [11; 13]. Л. Блумфільд говорить, що «види конотації незліченні та їх визначити неможливо» [19, с. 151-155]. Конотації лежать за межами смислового ядра, оточуючи його подібно силовому полю і утворюючи асоціативно потенціал первинного значення слова [18, с. 297]. Л. Єльмслев вважає, що конотація являє собою факультативну і таксономічно неіснуючу ознаку [20, с. 120]. В ПДД конотативність є головною ознакою, яка перетворює мовну одиницю в інфор-

мему, що є обов'язковою умовою створення драматичності ПДТ.

Н.С. Болотнова впровадила поняття *інформема*, вважаючи її одиницею тематичного підрівня інформативно-сислового рівня тексту для аналізу сфери спілкування, говорячи про те, що текстова діяльність адресанта і адресата досліджується в тексті з урахуванням специфіки мовної особистості [3, с. 159; 4, с. 74-75]. Категорія інформативності аналізується в ряді праць [7; 10]. Проте в більшості з них інформаційну насиченість тексту розуміють як загальну кількість інформації, що закладена автором, тоді як інформативність тексту припускає його новизну, неочікуваність та корисність для читача [14, с. 711-714] (також див.: [9, с. 62]).

На наш погляд, ступінь інформативності в більшій мірі залежить від реципієнта, на якого розрахований задум автора тексту. Для успішної інтерпретації тексту ідеальним є середній адресат, який на основі своїх фонових знань здатен сприймати нову для нього інформацію. Ступінь інформативності ПДД залежить від потенційного слухача, на якого орієнтуються автор та виконавець чи автор/виконавець при створенні тексту драматичної пісні.

Уважаємо інформему актуалізацією будь-якого елемента ПДД задля отримання більш глибокої інтерпретації теми. Пісенно-драматичні інформеми регулюють відносини між автором, виконавцем та слухачем драматичної пісні, будучи механізмом мовленнєвого впливу на останнього. Вони описуються мовними одиницями, які обумовлюють різні можливості варіативного позначення дійсності. Лише єдність мовної одиниці та конотації припускає пісенно-драматичну інформему в ПДД, тому що вона набуває додатковий сенс завдяки контекстному оточенню, тобто сенс формується із значення слова та додаткової інформації контексту. Наприклад, слово *diamonds*, що позначає дорогоцінне каміння, набуває значення щастя, радості у контексті: *The diamonds sparkle in your face [The Road, EXILE 2013, HURTS]*.

До складу учасників подій, процесів та ситуацій дискурсу, на думку А.Ф. Папіної, уходять об'єкти, особи, явища, необхідні для наповнення художнього простору зображуваної ситуації як про-

стору буття ліричних героїв, відмінного від реального простору [12, с. 93]. До конекторного ряду об'єкта входять іменники, їх еквіваленти, а також займенники. Ці морфологічні засоби, що здатні виражати категорію інформативності, найбільш уживані в ПДД. Розглянемо об'єкти, що виражені категорією інформативності, в процесі порівняльного сприйняття автором та слухачем інформем на прикладі іменників.

Іменники в ПДД можуть називати реальні природні явища: *There's a storm on the streets* [*Silver Lining, HAPPINESS 2010, HURTS*]. Автор уживає явище природи для опису душевного стану молодої дівчини. Іменник *storm* позначає змішування почуттів, беззахисність та хвилювання. У цій драматичній пісні присутні *Vin* та *Вона*. Молода дівчина припустилася помилки, вона не може знайти в собі сили жити далі, боротися. Увесь цей час поруч з *Нею – Vin*, той, хто вселяє надію, несе промінь світла (*silver lining*). Автор драматичної пісні, використовуючи контекстуальні антоніми *storm – silver lining*, на основі цієї антономічної опозиції інформем намагається показати, що в житті потрібно навчитися бачити промінь надії. Слухачеві це надає впевненість та сили жити з вірою в майбутнє.

У ПДД може бути представлено явище циклічного часу: *January, February, March and April May June July sees you go by* [*The Night You Murdered Love, ALPHABET CITY 1987, ABC*]. Назви місяців у драматичній пісні позначаютьплинність часу і байдужість до життя. Значення цих пісенно-драматичних інформем підсилюється дієсловом з прийменником *go by*. Серце дівчини розбите, життя йде своєю чергою, але проходить повз неї. За вікном весна змінює зиму. Настало літо, але думками вона все ще там, де її залишив коханий.

Об'єктами пісенно-драматичної ситуації в ПДД можуть бути об'єкти простору:

– об'єкти астрального простору – зірки, місяць, сонце: *Sun beating down warming the taking me there* [*New York Tower, STILL UNWINDING 1978, THE RUBETTES*]. У прикладі мова йде про людину, яка вважає, що знаходиться на землі, де вона не має бути. За задумом автора драматичної пісні, інформема *Sun* – планета, на яку вона хоче поле-

тіти. Вона є символом, так як символізує місце, де головний персонаж знайде душевне тепло і спокій. Слухач може сприймати цю інформему як синонім до слова «воля»: *spirits are high, love is free*.

– об'єкти відкритого простору – гори, рівнини, річки: *When you smile, rivers are running* [*Smile Baby Smile, MAKING LOVE IN THE RAIN 1995, THE RUBETTES*]. Пісенно-драматична інформема *rivers* у поєднанні з подією *are running* підказує як автору, так і слухачеві, що кохана настільки важлива для персонажа, що коли вона посміхається, все навкруги оживає: світить сонце, співають пташки, течуть річки.

– об'єкти замкненого простору – інтер'єр будинку, кімнати: *Mirror, mirror on the wall. Who's the loneliest of all* [*Oh So Lonely, RIDING ON A RAINBOW 1992, THE RUBETTES*]. Тут персонаж настільки прив'язаний до об'єкту свого обожнювання, що не хоче жити далі, якщо вона піде з його життя. Він настільки зосереджений на цьому, що звертається до предметів інтер'єру – до дзеркала, в якому бачить своє відображення. Через пісенно-драматичну інформему звертається до себе. Те ж спостерігаємо в прикладі: *Imagination calling mirrors for you* [*Hey Now, IF YOU WAIT 2013, LONDON GRAMMAR*]. Пісенно-драматична інформема *mirror* підсилює діалогізм через спілкування персонажа з собою самим, експлікуючи самість. Вона також однаково сприймається і автором, і слухачем в цих ПДД.

До числа об'єктів, що оформляють категорію інформативності в ПДД, відносяться власні іменники, найвиразніші з яких – імена, що вживаються в міфології, наприклад, *Aphrodite* (в давньогрецькій міфології – богиня любові і краси): *Whom should we meet, but sweet Aphrodite* [*Love is Its Own Reward, SKYSCRAPING 1997, ABC*]. Головний персонаж у тексті драматичної пісні закликає до того, що потрібно любити, любов потрібно або цінувати, або відмовитися від неї. Пісенно-драматична інформема *Aphrodite*, є інформаційним центром, нагромадженням інформації – підсумком всього ПДД.

Об'єкти текстів драматичних пісень сучасних британських поп-груп можуть називати:

– рід діяльності людини: *I was a king under your control* [*King, COMMUNION 2015, YEARS AND YEARS*]. Поєднання перифрастичного повто-

ру з антонімічним створює суперечливий образ персонажа, самодостатнього і успішного, який, піддавшись почуттям, знаходиться у полоні любові і мріє вирватися з нього.

– деталі портрета: *But her hair is long and golden, her eyes are sparkling blue* [*Teenage Dream, WEAR IT'S 'AT 1974, THE RUBETTES*]. Автор цієї драматичної пісні описує романтичного юнака, який пережив любов до дівчини і не розуміє, чому він її відпускає. Пісенно-драматичні інформеми *hair* та *eyes* говорять про те, що він бачить її образ, образ своєї мрії. Слухачеві зрозуміло, що дівчина лише в його уяві.

Пісенно-драматичні інформеми *darkness* та *light*, представлені в ПДД системою опозиційних пар, що входять до комплексів світлових ознак. При цьому виникають асоціативні образи: *darkness* – зло; а *light* – добро: *Wanna hide in your light "cause in darkness I follow you!* [*Worship, COMMUNION 2015, YEARS AND YEARS*]. Ці інформеми можуть по-різному інтерпретуватися автором драматичної пісні та слухачем, як у прикладі, в якому для головного персонажа – кімната темна (уособлення темряви); для слухача – світла (уособлення світла). Таке антонімічне повторення в ПДД формує конкретно-чуттєвий образ стану персонажа, його внутрішнього світу, обумовленого зовнішнім світом: *In this dark room, you led me to the light* [*Perfect Timing, SURRENDER 2015, HURTS*].

Часто в ПДД об'єктом є життя персонажа, описане автором драматичної пісні нейтрально: *Life is but a fragile thing* [*Paper Thin, UP 1989, ABC*]; з негативною оцінкою, як у прикладі, де мова йде про те, що життя може бути важким та нестерпним: *That life can be hard* [*Kid Runaway, SHANGRI "LA 1979, THE RUBETTES*]; та з позитивною оцінкою. Наприклад, у тексті драматичної пісні *Sometime In Oldchurch* [*SOME TIME IN OLDCHURCH 1978, THE RUBETTES*] на основі синонімічного повтору *good – kind* автор передає відчуття захоплення, задоволеності життям: *Life has been good, life has been kind*.

Найчисельнішою групою пісенно-драматичних інформем, які позначають об'єкти комунікації в ПДД, є група іменників, що називають різні почуття. Це свідчить про різноманітність відчуттів персонажа, про його багатогранний внутрішній світ.

Основним концептом, що відображає почуття, є концепт *love: Feel the love now* [*Feel the Love, KINGSIZE 2001, SIVE*]; та інші почуття, пов'язані з ним, наприклад: *Jealousy swallows you up, sadness will follow you down* [*A Comming of Age, A COMING OF AGE 2010, LUCKY SOUL*]. В цьому ПДД поєднання пісенно-драматичних інформем *jealousy* та *sadness* говорить про пригнічений стан персонажа, про його самотність. Це є підтвердженням того, що любов передбачає страждання, ревності. Але слухач, що пережив нещасливе кохання та відчуває щастя, може сприймати їх як надію повернути кохання.

Відмінною рисою сучасного ПДД є те, що основний його об'єкт – музика та все, що пов'язано з нею (назви груп, музичних інструментів та жанрів): *When Smokey Sings Lyrics* [*When Smokey Sings, ALPHABET CITY 1987, ABC*]. Ці пісенно-драматичні інформеми виокремлюють ПДД як самостійний тип дискурсу, наповнюють «музичністю» текст драматичних пісень, позначаючи поняття, що стосуються музики, поряд з музичним оформленням.

В результаті вивчення об'єктів подій, процесів та ситуацій в пісенно-драматичному дискурсі на основі категорії інформативності, робимо висновок про те, що основним способом оформлення цієї категорії є вживання іменників, що відносяться до різних тематичних груп, найпоширеніші з яких – тематичні групи, центральними концептами яких є концепти ЖИТТЯ, ЛЮБОВ та МУЗИКА. В основному, сприйняття пісенно-драматичних інформем, що позначають об'єкти за допомогою іменників, автором драматичних пісень та слухачем збігається, та лише в деяких випадках слухач може їх інтерпретувати в залежності від своєї уяви. Перспективою дослідження є подальше вивчення мовних засобів вираження категорії інформативності займенниками при описі персонажа в пісенно-драматичній ситуації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Апресян Ю.Д. Лексическая семантика / Ю.Д. Апресян // Избранные труды. – Т. 1. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Школа, 1995. – 472 с.
2. Бахтин М.М. Автор и герой: К философским основам гуманитарных наук / М.М. Бахтин. – СПб: Азбука, 2000. – 336 с.
3. Болотнова Н.С. Коммуникативная стилистика

художественного тексту / Н.С. Болотнова // Стилистический энциклопедический словарь русского языка / Под ред. М.Н. Кожинной. – М.: Флинта: Наука, 2003. – С. 157–161. 4. Болотнова Н.С. Коммуникативная стилистика текста: словарь-тезаурус / Н.С. Болотнова. – М.: Изд-во «Флинта», 2009. – 381 с. 5. Болотнова Н.С. О типологии регулятивных структур в тексте как форме коммуникации / Н.С. Болотнова // Вестник Томского гос. педагогического университета, 2011. – Вып. 3, № 105. – С. 34–40. 6. Говердовский В.И. Лексическая коннотация: теория и практика / В.И. Говердовский. – Харьков : ХНУ им. В.Н. Каразина, 2011. – 60 с. 7. Єщенко Т.А. Категорія «інформативність» («змістовність»), її мовне вираження у тексті / Т.А. Єщенко // Філологічні студії. – 2011. – Вип. 6. – С. 172–180. 8. Левицький А.Е. Функціональний підхід до аналізу системи номінативних одиниць сучасної англійської мови / А.Е. Левицький // Вісник ХНУ. – 2000. – № 471. – С. 137–143. 9. Муха И.П. Категория информативности кинодиалога : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19 / Ирина Петровна Муха. – Иркутск, 2010. – 181 с. 10. Нечепоренко Н.М. Категория информативности в малоформатном научном тексте энциклопедического характера: когнитивный и дискурсивный аспекты : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19 / Наталья Михайловна Нечепоренко. – Астрахань, 2011. – 228 с. 11. Никитин М.В. О семантике метафоры / М.В. Никитин // Вопросы языкознания. – 1979. – № 1. – С. 91–102. 12. Папина А.Ф. Текст: его единицы и глобальные категории: учебник для студентов – журналистов и филологов / А.Ф. Папина. – М. : Едиториал УРСС, 2002. – 368 с. 13. Риффатер М. Критерии стилистического анализа / М. Риффатер // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. 9. Лингвостилистика. – М. : Прогресс, 1980. – С. 69–97. 14. Рябова Е.С. Категория информативности и ее экспрессивный потенциал в англоязычном газетном тексте / Е.С. Рябова // Известия Самарского научного центра Российской академии наук. – М. : Изд-во науч. центра РАН. – Т. 13. – 2011. – С. 711–715. 15. Самохина (Дмитренко) В.А. Функционально-коммуникативная стилистика текста: проблемы и пути решения / В.А. Самохина (Дмитренко) // Вісник ХНУ. Серія: романо-германська філологія. – 2006. – № 725. – С. 125–129. 16. Самохіна В.О. Гумор малих форм у комунікативному просторі Великої Британії і США : дис. ... докт. филол. наук : 10.02.04 / Вікторія Опанасівна Самохіна. – К., 2010. – 518 с. 17. Самохіна В.О. Функціонально-комунікативний напрям досліджень у лінгвістиці / В.О. Самохіна // Вісник ХНУ. Серія:

романо-германська філологія. – 2012. – № 1022. – С. 130–135. 18. Backhouse A. Connotation / A. Backhouse // International Encyclopedia of Linguistics. – Ed. by W. Bright. – 2-nd edition. – New York : Oxford Un-ty Press, 2003. – Vol. 4. – P. 297–298. 19. Bloomfield L. Language / L. Bloomfield. – New York : Holt, 1973 [1933]. – 566 p. 20. Hjelmslev L. Prolegomena to a theory of Language / L. Hjelmslev. – Madison : Un-ty of Wisconsin Press, 1969 [1943]. – 144 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

Тексти драматичних пісень поп-груп *The Rubettes, ABC, Sive, Lucky Soul, Hurts, London Grammar, Years and Years*. – Режим доступу: <http://lyrics.wikia.com/wiki/Special:Search>

REFERENCES

- Apresjan, Ju.D. (1995). *Leksicheseskaja semantika [Lexical semantics]*. Moscow: Shkola Publ.
- Backhouse, A. (2003). *Connotation*. New York: Oxford University Press.
- Bahtin, M.M. (2000). *Avtor i geroj: k filosofskim osnovam gumanitarnyh nauk [Author and hero: to the philosophical fundamentals of humanities]*. Saint Petersburg: Azbuka Publ.
- Bloomfield, L. (1973 [1933]). *Language*. New York: Holt.
- Bolotnova, N.S. (2003). *Kommunikativnaja stilistika hudozhestvennogo teksta [Communicative stylistics of literary text]*. Moscow: Flinta Publ.
- Bolotnova, N.S. (2009). *Kommunikativnaja stilistika teksta: slovar'-tezaurus [Communicative stylistics of the text: thesaurus]*. Moscow: Flinta Publ.
- Bolotnova, N.S. (2011). О типологии регулятивных структур в тексте как форме коммуникации [About typology of regulative structures in the text as form of communication]. *Vestnik Tomskogo gos. pedagogicheskogo universiteta – Tomsk State Pedagogical Univ. Messenger*, 105, 34–40 (in Russian).
- Goverdovskij, V.I. (2011). *Leksicheseskaja konnotacija: teorija i praktika [Lexical connotation: theory and practice]*. Kharkiv: HNU im. V.N. Karazina Publ.
- Hjelmslev, L. (1969 [1943]). *Prolegomena to a theory of Language*. Madison: University of Wisconsin Press.
- Levic'kij, A.E. (2000). Funkcional'nij pidhid do analizu sistemi nominativnih odinic' suchasnoї anglijs'koї movi [Functional approach to the analysis of system of nominative units of modern English]. *Visnyk Kharkiv. nats. un-tu im. V.N. Karazina – V.N. Karazin*

- Kharkiv National Univ. Messenger*, 471, 137–143 (in Ukrainian).
- Muha, I.P. (2010). *Kategorija informativnosti kinodialoga. Diss. kand. filol. nauk [Category of information value of cinema dialogue. Kand. philol. sci. diss.]*. Irkutsk. 181 p. (in Russian).
- Necheporenko, N.M. (2011). *Kategorija informativnosti v maloformatnom nauchnom tekste jenciklopedicheskogo haraktera: kognitivnyj i diskursivnyj aspekty. Diss. kand. filol. nauk [Category of information value in small-size scientific text of encyclopedic form: cognitive and discursive aspects. Kand. philol. sci. diss.]*. Astrakhan. 228 p. (in Russian).
- Nikitin, M.V. (1979). O semantike metafory [About semantics of metaphor]. *Voprosy jazykoznanija – Topics in the Study of Language*, 1, 91–102 (in Russian).
- Papina, A.F. (2002). *Tekst: ego edinicy i global'nye kategorii [Text: its units and global categories]*. Moscow: Editorial URSS Publ.
- Riffater, M. (1980). Kriterii stilisticheskogo analiza [Criteria of stylistic analysis]. *Novoe v zarubezhnoj lingvistike – New Developments in Foreign Linguistics*, 9, 69–97 (in Russian).
- Ryabova, E.S. (2011). Kategorija informativnosti i ee jekspressivnyj potencial v anglojazychnom gazetnom tekste [Category of information value and its expressive potential in English-speaking newspaper text]. *Izvestija Samarskogo nauchnogo centra Rossijskoj akademii nauk – Bulletin of the Scientific Centre of the Russian Academy of Science in Samara*, 13, 711–715 (in Russian).
- Samohina (Dmitrenko), V.A. (2006). Funkcional'no-kommunikativnaja stilistika teksta: problemy i puti reshenija [Functional and communicative stylistics of the text: problems and the ways of solving]. *Visnyk Kharkiv. nats. un-tu im. V.N. Karazina. – V.N. Karazin Kharkiv National Univ. Messenger*, 725, 125–129 (in Russian).
- Samohina, V.O. (2010). *Gumor malih form u komunikativnomu prostori Velikoï Britanii i SShA. Diss. dokt. filol. nauk [Humour of small forms in communicative space of Great Britain and the USA. Dr. philol. sci. diss.]*. Kyiv. 518 p. (in Ukrainian).
- Samohina, V.O. (2012). Funkcional'no-komunikaty'vny'j napryam doslidzhen' u lingvisty'ci [Functional and communicative trend of research in linguistics]. *Visnyk Kharkiv. nats. un-tu im. V.N. Karazina. – V.N. Karazin Kharkiv National Univ. Messenger*, 1022, 130–135 (in Ukrainian).
- Yeshchenko, T.A. (2011). Katehoriia “informatyvnist” (“zmistovnist”), yii movne vyrazhennia u teksti [Category “information value” (“meaningfulness”), its linguistic expression in the text]. *Filolohichni studii – Philological Studies*, 6, 172–180 (in Ukrainian).